

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høringsuttalelse – NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet

Denne høringsuttalelsen fra Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) er basert på høringsbrev av 28.9.07 og NOU 2007:11.

UMB er enig i at studieforbundene har hatt, og fremdeles har, en viktig rolle som opplæringsaktør i frivillig sektor, spesielt når det gjelder ikke-formell opplæring.

Denne høringsuttalelsen fokuserer i hovedsak på de delene av utvalgets arbeid som har berøringspunkter mot universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren).

1. *Forslag til nye overordnede mål for studieforbundenes virksomhet*

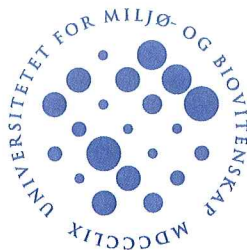
UMB har reservasjoner når det gjelder Mål 6, "Å være en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningsstilbud for voksne", dersom man med det mener at studieforbundene skal bli en selvstendig læringsarena for høyere utdanning.

Bekymringen underbygges av uttalelser som denne i kapittel 7, punkt 7.5.2:

"Høyere utdanningsinstitusjoner har stor autonomi og utvikler sine egne tilbud innenfor gradssystemet. For studieforbund kan dette gi muligheter til samarbeid, men også innebære at samarbeidet i stor grad foregår på den enkelte institusjons "nåde". Konkurransforholdet kan gjøre at det blir vanskelig for studieforbund å få synliggjort tilbud for eksempel på bachelornivå dersom de ikke finner samarbeidspartnere.

Muligheten til å gi studiepoeng er viktig for å markedsføre tilbud, det er også viktig for brukergrupper. Utvalget framhever at studieforbund kan være egnet læringsarena for innvandrere, forutsatt at tilbudet gir formell uttelling. Det er behov for å vurdere endringer i UH-loven som bedrer muligheten for aktører som studieforbund til å få vurdert sine tilbud, etter mønster av fagskoleloven."

UMB mener det ville være uheldig dersom man skulle endre UH-loven for å gi studieforbundene selvstendig akkreditering innen høyere utdanning. Tvert i mot er det viktig at studietilbud som tilbys av aktører som ikke har forskning og utdanning som hovedvirksomhet, blir kvalitetssikret av et godkjent lærested. Det samme gjelder lærekreftene som benyttes.



2. Konkurransesituasjonen og finansiering

UH-sektoren har per i dag en finansieringsmodell som tilsier at man i større grad opptrer som en markedsaktør i konkurranse med andre og med strenge krav til hvilke inntjening av direkte og indirekte kostnader knyttet bl.a. til etter- og videreutdanning.

Studieforbundene er ikke underlagt de samme kravene og den samme kontrollen, noe som kan gi uheldige konkurransevridende effekter.

I kapittel 6, punkt 6.4.2 står det:

"Opplæring som er faglig godkjent av høyskole eller universitet, kan føre fram mot offentlig eksamen. I og med at det er opp til en høyere utdanningsinstitusjon å godkjenne tilbud om høyere utdanning, kan et studieforbund komme i en konkurransesituasjon og derfor få problemer med å få kvalitetsgodkjenning av sitt tilbud."

Det er uheldig dersom studieforbund skal tilby høyere utdanning i konkurranse med godkjente læresteder. Intensjonen med studieforbundenes tilbud bør være at de utgjør et supplement til ordinær høyere utdanning.

Det argumenteres med at studieforbundene kan ivareta grupper som ikke ellers vil få tilgang til utdanningssystemet. Samtidig påpekes det at også studieforbundene har vanskelig for å nå grupper med lav kompetanse og de som er minst motiverte for opplæring, jf. kapittel 3.

Stadig mer av det ordinære studietilbudet ved landets utdanningsinstitusjoner er IKT-basert. Kanskje vil det være vel så effektivt om man tilførte ressurser direkte til UH-sektoren for å sikre et godt tilbud også for grupper som på grunn av bosted eller andre forhold ikke tar høyere utdanning?

Det går tydelig frem av NOU 200:11 at det er mangelfull dokumentasjon både når det gjelder hvordan de statlige midlene til studieforbundene brukes og hvilke resultater som oppnås. Man vet lite om forholdet mellom overordnede samfunns mål og studieforbundenes virksomhet.

UMB mener det er viktig å få en bedre oversikt over den faktiske situasjonen før man eventuelt gjennomfører større organisatoriske og finansielle endringer når det gjelder studieforbundene.

Med hilsen

Nils Dugstad (sign)
administrerende direktør


Per Braarød Østby
fung. avdelingsdirektør